05
පාඩම
पञ्चमः पाठः

විභක්ති - 01
(ප්‍රථමා විභක්තිය)

ප්‍රථමා විභක්තිය

වාක්‍යයක ක්‍රියාවෙන් කියැවෙන, ප්‍රකාශවන පදය උක්තය වශයෙන් හැඳින්වේ. උක්තය ප්‍රථමා විභක්තියෙන් තැබේ.

कुमारः	→ लिखति
लेखकः	→ लिखति
आचार्यः	→ लिखति

ඉහත සඳහන් වාක්‍ය තුනේ **लिखति** (ලියයි) යන ක්‍රියාව කරන්නා කර්තෘ ය. ඒ අනුව '**कुमारः, लेखकः, आचार्यः**' යන නාම පද තුන ම කර්තෘවරු වෙත්. වරනැගෙන්නේ ප්‍රථමා විභක්තියෙහි ය.

1	नृपः रक्षति ।	(රජතුමා ආරක්ෂා කරයි.)
2	श्रामणेरः नमति।	(සාමණේරයන් වහන්සේ නමදියි.)
3	दायकः वन्दति ।	(දායකයා වඳියි.)
4	बिडालः पिबति ।	(බළලා බොයි.)
5	मूषिकः धावति ।	(මීයා දුවයි.)

නාමපදවල වචන භේදය හඳුනාගනිමු.

1	नरः	(මිනිසා)	→	नराः	(මිනිස්සු)
2	लेखकः	(ලියන්නා)	→	लेखकाः	(ලියන්නෝ)
3	कर्षकः	(ගොවියා)	→	कर्षकाः	(ගොවියෝ)
4	हंसः	(හංසයා)	→	हंसाः	(හංසයෝ)
5	गायकः	(ගයන්නා)	→	गायकाः	(ගයන්නෝ)

වරනැඟීම

5.1 ක්‍රියාකාරකම

අකාරාන්ත පුල්ලිංග **बालक** ශබ්දය වාචෝද්ගත කරමු.

विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमा	बालकः	बालकौ	बालकाः
	ළමයා	ළමයි දෙදෙන	ළමයි
सम्बोधन	हे बालक	हे बालकौ	हे बालकाः
	පින්වත් ළමයා	පින්වත් ළමයි දෙදෙනනි	පින්වත් ළමයිනි
द्वितीया	बालकम्	बालकौ	बालकान्
	ළමයා	ළමයින් දෙදෙනා	ළමයින්
तृतीया	बालकेन	बालकाभ्याम्	बालकैः
	ළමයා විසින්	ළමයින් දෙදෙනා විසින්	ළමයින් විසින්
चतुर्थी	बालकाय	बालकाभ्याम्	बालकेभ्यः
	ළමයාට	ළමයින් දෙදෙනාට	ළමයින්ට
पञ्चमी	बालकात्	बालकाभ्याम्	बालकेभ्यः
	ළමයාගෙන්	ළමයින් දෙදෙනාගෙන්	ළමයින්ගෙන්
षष्ठी	बालकस्य	बालकयोः	बालकानाम्
	ළමයාගේ	ළමයින් දෙදෙනාගේ	ළමයින්ගේ
सप्तमी	बालके	बालकयोः	बालकेषु
	ළමයා කෙරෙහි	ළමයින් දෙදෙනා කෙරෙහි	ළමයින් කෙරෙහි

5.2 ක්‍රියාකාරකම

बालक ශබ්දයට සමාන පහත දැක්වෙන ශබ්ද පාඩම් කර වරනගමු.

नर - මිනිසා नृप - රජතුමා सचिव - ඇමති

आचार्य - ගුරුවරයා लेखक - ලේඛකයා जनाधिप - ජනපති

जनक - පියා अग्रज - අයියා अनुज - මල්ලී

श्रमण	- භික්ෂුව	वाणिज	- වෙළෙන්දා	महाशय	- මහත්මයා
कर्षक	- ගොවියා	गोपाल	- ගොපල්ලා	दरिद्र	- දිළින්දා
भृत्य	- සේවකයා	पथिक	- මගියා	दारक	- ළදරුවා
अर्क	- ඉර	मेघ	- වලාකුළ	उटज	- පැල
व्रज	- ගාල	कासार	- විල	केदार	- කුඹුර
सारमेय	- බල්ලා	मार्जार	- බළලා	गर्दभ	- කොටළුවා
चित्रक	- කොටියා	वराह	- ඌරා	मर्कट	- රිළවා
मूषिक	- මීයා	शृगाल	- හිවලා	भल्लूक	- වලසා
शशक	- සාවා	वायस	- කවුඩා	बक	- කොකා
शकुन	- කුරුල්ලා	भृङ्ग	- මීමැස්සා	हंस	- හංසයා
मकरन्द	- මල්පැණි	मोदक	- රසකැවිල්ල	अपूप	- ආප්පය
गायक	- ගායකයා				

පුරුෂ තුනට අයත් **උක්ත** වශයෙන් යෙදෙන ප්‍රථමා **විභක්තිපද** පහත දැක්වේ.

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथम पुरुष	सः	तौ	ते
	හෙතෙම	ඔවුහු දෙදෙන	ඔවුහු
मध्यम पुरुष	त्वम्	युवाम्	यूयम्
	නුඹ	නුඹලා දෙදෙන	නුඹලා
उत्तम पुरुष	अहम्	आवाम्	वयम्
	මම	අපි දෙදෙන	අපි

5.1 අභ්‍යාසය

1. **बालक** ශබ්දය ඇසුරෙන් ඔබ කැමති **ශබ්ද දෙකක්** වරනැඟා දක්වන්න.

2. පහත දැක්වෙන ශබ්දවල හිස්තැනට අදාළ ප්‍රථමා විභක්තිපද දක්වන්න.

උදා:	नृप	-	प्रथमा बहुवचन	नृपाः
१	वाणिज	-	प्रथमा द्विवचन	....
२	चन्द्र	-	प्रथमा एकवचन	....
३	सचिव	-	प्रथमा बहुवचन	....
४	शृगाल	-	प्रथमा द्विवचन	....
५	मूषिक	-	प्रथमा एकवचन	....

5.2 අභ්‍යාසය

1. පහත දැක්වෙන වාක්‍යවල ඇති, ඒ ඒ පුරුෂවලට අයත් ප්‍රථමා විභක්තිපද **පුරුෂ** හා **වචන** වශයෙන් වෙන් කොට දක්වන්න.

१ सः वदति ।
२ वराहः खनति ।
३ अहं नमामि ।
४ तौ पचतः ।
५ त्वं क्रीडसि ।
६ शिष्याः लिखन्ति ।
७ युवां हसथः ।
८ आवां धावावः ।
९ ते पिबन्ति ।
१० शकुनौ कूजतः ।
११ जनाधिपः आगच्छति ।
१२ यूयम् इच्छथ ।

භාවිතයට

अहिंसा परमो धर्मः - तथाहिंसा परो दमः ।
अहिंसा परमं दानं - अहिंसा परमस्तपः ॥

අහිංසාව උතුම් ම දහම යි. එසේ ම අහිංසාව උතුම් හික්මීම යි.
අහිංසාව උතුම් දානය යි. අහිංසාව උතුම් තපස යි.